

Motie vreemd aan de orde van de dag

Route "Bomen vertellen"

De gemeenteraad van Aa en Hunze in vergadering bijeen op 19 februari 2026.

Aanleiding:

Bomen en landschapselementen worden veelal ouder dan de mensen die hen hebben gepoot of waarmee ze samenleefden. De ervaringen met generaties mensen en hun wederzijds nut zijn veelal met de mensen verdwenen maar leven bij hen (de bomen) nog volop.

Deze bomen "vertellen" er graag over.

Voorbeelden:

- De soms 1100 jaar oude meerstammige eiken in het Kniphorstbos die al stokoud waren toen de Spanjaarden er al plunderend langstrokken en weer afdropen op de weg naar Groningen.
- De grootste zwarte elzen van Nederland bij het Amerdiep, waar vele generaties kleurstoffen aan onttrokken om wol te verven voor de wevers in Rolde en Balloo.
- Gagel bij Ekehaar, die in het voorjaar hun viltige blaadjes leverden als gruyt aan het gruythuis, die het gruyt na drogen leverde aan de bierbrouwers in Groningen en Amsterdam die er gruytbier van brouwden. Hop bestond nog niet.
- De jeneverbessen op Kampsheide waarvan de boeren nog wisten hoe ze te vermeerderen om een grotere oogst te krijgen voor de jeneverstokerijen.
- De wal met stokoude eiken bij de galgenberg op het Balloërveld die -als de galg in gebruik was- bij westenwind in de stank stonden.
- De bentepollen bij de vennen waar de grootste sprieten in bundels op maat gesneden werden en verkocht naar het westen als pijpenstrootjes voor de lange stenen pijpen.
- De oude lindebomen bij boerderijen, waar kalmerende thee en geneeskundige zalf van werd getrokken.
- De nageboorteboom bij Deurze waar bij de geboorte van een veulen de nageboorte hoog werd opgehangen waardoor het veulen altijd met zijn hoofd omhoog zou lopen. De VRT België maakte er nog opnamen van.

- De walnootbomen die bij boerderijen stonden omdat je er behalve noten in de zomer ook een vliegvrije zitplek onder vond.

Deze bovengenoemde zaken zijn zomaar een greep uit oude gebruiken die de bomen zich nog herinneren als gisteren maar waar de generatie bewoners van ons woongebied van nu veelal geen kennis meer heeft, laat staan de toerist. En er is nog zoveel meer om te delen.

Overwegende/constaterende dat:

- Dit soort oude gebruiken en de manier waarop we samenleefden met het aan ons toevertrouwde gebied de moeite waard zijn om door te geven.
- Het verhaal van het landschap het best tot zijn recht komt als het op locatie wordt verteld.
- Er ook toeristisch belangstelling zal zijn om kennis te nemen van onze oude gebruiken en de historie.
- Het doorgeven ook lesstof kan zijn in het onderwijs.

Verzoekt het college:

- Door bv de historische verenigingen te vragen in dit kader bijzondere bomen, bijzondere lokale gebruiken en bijzondere objecten/locaties door te geven.
- Deze kans en mogelijkheid te delen met organisaties als bijvoorbeeld de BOKD, het Geopark de Hondsrug, het Drents Archief of organisaties als de Recron of het Recreatieschap. Op deze wijze kan wellicht een route voor wandelaars en fietsers worden ontwikkeld onder het thema "De bomen spreken en het landschap vertelt". In deze samenwerking zal er een minimaal beslag op gemeentelijke ambtelijke uren worden gelegd. Op de gekozen locatie kan dan bijvoorbeeld d.m.v. een QR code of wellicht met AI de gesproken tekst van de betreffende boom worden beluisterd.
- De resultaten van dit vooronderzoek met de raad te delen alvorens tot het uitwerken van een route over te gaan.

En gaat over tot de orde van de dag.

De fractie van D66,
Marita de Groot
Arie Fonk